

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LII (46)
Štev. (Nº) 28

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
22 de julio - 22. julija 1993

LOJZE REZELJ

Na mladih raste svet

Govor na mladinskem dnevu v San Martinu 18. julija 1993

Mladinski dnevi so vselej slovenski skupnosti v ponos in tudi potrjujejo, da smo, da mladi sledite zgledom prejšnjih generacij in da ohranjate to, kar ste prejeli v družinskem krogu, v slovenskih šolah in sploh v slovenski skupnosti. Ohranjati in prenašati naprej poslanstvo, katerega so nam izročili naši pobiti bratje.

„Na mladih raste svet“, ste si izbrali kot geslo današnjega dne. Da, na vas mladih raste svet v 2000-letje. Pa ne v potrošniški svet, ki ponuja najcenejšo in najplodnejšo robo, s katero hoče zaslužiti svet in se okoristiti na račun mladih. Zato ponuja mami-la, pornografijo, življenje v razkošju itd. Vse to brez vsakih ciljev in idealov. S tem si hoče zaslužiti mlade, jih pokvariti in tako iz teh mladih vzgojiti brezbrizne in neodgovorne člane človeške družbe.

Proti vsemu temu pa se hoče naša zdrava slovenska mladina, katero danes predstavljate vsi tukaj zbrani, boriti in čisto drugače usmeriti cilje za bodočnost. Težka je borba, kajti zlo je močnejše od dobrega, a nihče ne sme omagati, nihče se ne sme usmeriti na napačno pot. Tako je zapisal misijonar Jože Cukale, ko je skoraj pol stoletja obiskal samostojno Slovenijo: Resnično sem ugotovil to, kar sem slutil ob svojem kratkem obisku. Slovenije petdesetih let nazaj ni več. Pa mi ni žal, ker se poraja nekaj novega, številčno sicer slabotnejšega, a boljše kvalitete. Spreobrnite se v in verujte, v teh besedah je skrita prihodnost Slovenije. Isto bi lahko pritrdili, da velja za ves svet. K temu pa seveda lahko veliko pripomorete vi mladi, polni moči in volje, vzgojeni v slovenskem in krščanskem duhu. Da je v tem res veliko upanje, nam dokazuje dejstvo, da danes skoraj po pol stoletja našega bivanja v Argentini, Slovenija govori in piše o „slovenskem čudežu v Argentini.“

Ta čudež, če ga lahko tako imenujemo, je samo sad vztrajnega dela že od vsega početka naše naselitve. Začeli smo se zbirati takrat še mi mladi, najprej v mladinskem domu v Don Bosku, potem smo mladi kupili dve parceli zemlje na Pristavi v Castelarju. Tam smo zgradili športno

igrišče za odbojko. Tam so se začeli prvi mladinski dnevi s telovadnimi nastopi, z igranjem odbojke, z lahko atletiko in drugo. Potem so v Slovenski vasi otvorili nogometno igrišče, po drugih Domovih telovadnice in tako so se razvijala naša mladinska srečanja do danes in upam, da se bodo z istim idealizmom in isto ljubeznijo do slovenstva razvijala še naprej. Tako boste vi, mladi, kot smo mi nekoč, gradili svet mladih, zdravih in poštenih Slovencev, nam vsem v ponos in svetu in okolju za zgled. V tem zdravem vzdušju se boste mnogi med seboj tudi spoznali, se vzljubili in ustvarjali še naprej zdrave in številne slovenske družine. Zavedati se morate velike odgovornosti, da se prav pripravite na očetovstvo in materinstvo. Naša srčna želja je, da si prizadevate in si poiščete slovenskega zakonskega druga in da potem v svojih družinah ohranjate slovenski jezik in zavzetost za slovenstvo.

Težiti morate za najpopolnejšo izobrazbo, zlasti tudi humanistično, pa za vsestranskim kulturnim in strokovnim spopolnjevanjem, z željo, da bi kar najboljšo služili slovenskemu narodu in argentinski deželi. Spoštujte argentinsko deželo, v kateri ste se rodili kot Slovenci, in kot vdani državljanji morate tudi zavzeto sodelovati pri njeni rasti, zlasti z namenom, da je njeno družbeno življenje prešinjeno s katoliškimi načeli. Širiti morate med rojaki in v okolju, v katerem živite, resnico o boju in žrtvah slovenskega naroda, za svobodo in demokracijo danes in v bodoče. Povezati se morate z vso slovensko mladino v zdomstvu, zamejstvu in Sloveniji, ki je svobodoljubna, demokratična in se zaveda odgovornosti za usodo slovenskega naroda.

Mladi! Držite se družin! Zaupajte staršem, kar je v sodobnem svetu redkost. Držite skupaj! Trenja med generacijami ne presegajo naravnih mej. A velikokrat ni spoštovanja do preteklosti svojega rodu, ni dovolj smisla za žrtve, ki so nujno povezane z vrednotami. Morda pa tak smisel med mladimi je, pa ga nihče ne zna prav vžga-

Nad. na 3. str.

Informacije iz Slovenije

V soboto, 17. julija se je v Budimpešti končalo dvodnevno redno srečanje devetih držav članic Srednjeevropske pobude. Na zasedanju so sprejeli politično-gospodarsko deklaracijo in ugotovili, da je sodelovanje v tej organizaciji koristno in smiselno. Srečanja sta se udeležila tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek in zunanji minister Lojze Peterle. Sicer pa je budimpeštanski vrh minil v znamenju številnih bilateralnih srečanj. Drnovšek se je tako sestel z madžarskim premierom Antellom, poljsko premierko Suchocko in avstrijskim kanclerjem Vranitzkym. Posebej pomembno je bilo srečanje s hrvaškim premierom Valentičem, s katerim sta se dogovorila, da bo 23. junija obiskal Ljubljano. Drnovšek se je prvič sestel tudi z italijanskim premierom Ciampi-jem. Pogovarjala sta

se predvsem o financiranju avtocest, pri čemer je Slovenija izrazila pripravljenost pospešiti izvedbo vseh cestnih projektov, tudi osimskih.

Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je odpotoval na dvodnevni obisk v Belorusijo. Kot napovedujejo se bo pogovarjal predvsem o gospodarskem sodelovanju med Slovenijo in Belorusijo.

Slovenija ima vse možnosti, da še pred koncem leta postane članica GATT (Splošnega sporazuma o carinah in trgovini). Med razpravo na zasedanju delovne skupine so slovenskim predstavnikom postavili vrsto vprašanj. Če bo šlo vse po načrtih, se bo lahko Slovenija kmalu vključila v sporazum o Urugvajski rundi.

Jelinčič - udbovec

Osrednji slovenski dnevnik Delo v torek, 20. julija, objavlja senzacionalno trditev, da je bil predsednik Slovenske nacionalne stranke Zmago Jelinčič od leta 1987 aktivni in prostovoljni sodelavec Službe državne varnosti, njegov udbovski psevdonim pa je bil Padalec. Delo objavlja tudi faksimile njegovih udbovskih dosjejev, iz katerih je razvidno, da je bilo področje njegovega delovanja v tujini med slovensko politično emigracijo. V SDV je bil Jelinčič registriran pod številko 53384. V nekem dokumentu pišejo, kaj je delal pri udbi:

„V skladu z našim dogovorom ... je ohranjal stike z Noro Beloff ... Prav tako smo v kasnejšem obdobju izkoristili njegovo bivanje v Londonu in Parizu za posredovanje o njegovih stikih s Cretnikom in Rottom... Njegove linije so bile inozemstvo, Velika Britanija in emigracija, Ljubljana, Trst, Celovec in London.

„Sodelavec Padalec nam je do sedaj posredoval več varnostno zanimivih podatkov, ki jih je imel ... s posameznimi emigrantskimi duhovniki in ostalimi zanimivimi strukturami v zamejstvu... Sodelavec ima vse možnosti, da prodre do posameznih političnih emigrantov v zamejstvu in Evropi...“

Odkritje Jelinčičeve udbovske preteklosti tudi v marsičem pojasnjuje nekatera aktualna politična dogajanja, zlasti pa nenačuden Jelinčičev politični obrat po volitvah. Proti vsem pričakovanjem je namreč po skrajno desno nastopaški predvolilni

kampanji, ki je njegovi stranki prinesla več kot 10 odstotkov glasov, vzeti desnici, v parlamentu začel delovati zelo levičarsko. Njegova stranka, ki je sicer v opoziciji, je proti pričakovanju tudi podprla Drnovškovo koalicijo in se zato razbila. Še pred objavo dosjejev pa je skupina osmih poslancev, članov odbora za obrambo slovenskega parlamenta, zahtevala zamenjavo predsednika tega odbora, Jelinčiča, češ da so njegovi pogledi na vprašanje obrambe preveč osebni. Poznavalci pa to povezujejo z govoricami o Jelinčičevi udbaški preteklosti, ki so prej krožile že nekaj tednov.

Iz tega žalostnega primera lahko vidimo, kako se je UDBA posluževala svojih agentov, da bi prodrla do politične emigracije. Obenem pa je zelo poučno in zanimivo, da je bivša nomenklatura uporabila udbaša, da je z njegovo pomočjo razbila desnico in ji tako odvzela možnost volilne zmage. To je tudi nov dokaz, kakko se še vedno poslužujejo podtalnih udbaških manir bivši komunisti, da bi le ohranili oblast ali vsaj onemogočili demokratičnim politikom višje volilne rezultate.

Slovenska demokratična desnica lahko iz tega spozna, kako nujna je povezava med raznimi desnimi strankami, volilci pa tudi lahko potegnejo zaključek, da ne smejo verjeti vsakemu prenapetežu, ki vpije in robanti, kajti neresno delovanje, ki samo slabi demokrate, končno koristi samo komunistom ali kakor se že imenujejo v zadnji inačici, saj so v bistvu nemoralni.

USTANAVLJANJE ČASTNEGA SODIŠČA SPRAVE NEGOTOVO

SSK ni ponudil podpore

Skupina slovenskih državljanov je letos pripravila podlago (ustavno listino, statut in tako imenovani memorandum porotnega sojenja) za ustanovitev samostojne organizacije, Častnega sodišča sprave (ČSS). To naj bi sprejemalo oziroma razglašalo vrednostne sodbe o ravnanju posameznikov in oblasti med drugo svetovno vojno oziroma po njej ter s tem pripomogla k resnični, ne le simbolni spravi.

Že letos aprila je zato na Svetovni slovenski kongres oziroma njegovo Konferenco za Slovenijo naslovila pisno prošnjo, naj se izreče glede navedene pobude, oziroma naj podpre ustanovitev omenjene organizacije, ji omogoči, da bo imela sedež v njenih prostorih, in se morda celo včlani v ustanovljajoče se Častno sodišče. Predlagatelj ustanovitve častnega razsodišča sprave so pričakovali, da bo Konferenca za Slovenijo, ki si je za pglavilni cilj postavila uresničitev narodne sprave, ustanavlja v najslabšem primeru vsaj moralno podprla (podporo pobudi za ustanovitev je pred tem na primer, v imenu Slovenskega ameriškega sveta, že izrazil Rudi Kolarič iz Clevelanda v ZDA).

Svet SSK-Konference za Slovenijo je o zadevi razpravljal minuli teden v ponedeljek, 14. junija. Z devetimi glasovi za, osmimi proti in dvema vzdržanima je sklenil, da pobude ne bo podprl. Z razlogi, zaradi katerih naj bi bila ustanovitev ČSS potrebna (v imenu pobudnikov jih je v glavnem utemeljeval koprski odvetnik Danijel Starman), se niso strinjali oziroma so jih ostro zavračali dr. Irene Mislej, predsed-

nica SSK - Konference za Slovenijo (že pred glasovanjem je zagrozila, da bo, če bo pobudo podprla večina članov sveta, odstopila), Vlado Habjan, dr. Marko Kos in Franc Miklavčič.

Izrečeno je bilo celo mnenje, da se je udbomafija „sprožila“ z Demosom in da bi bila ustanovitev ČSS usmerjena zoper sedanjo slovensko državo. Predsednica ni dovolila, da bi seštevanju glasov upoštevali mnenja dveh članov sveta (dr. Tineta Velikonja in Danijela Malenška), ki sta morala sejo predčasno zapustiti. Pred odhodom sta namreč izrecno poudarila, da pobudo podpirata. Ko je bil ugotovljen izid glasovanja, so se, ne da bi sejo končali oziroma razpravljali tudi o drugih točkah dnevnega reda, člani sveta razšli. Nekateri so polemiko nadaljevali tudi zunaj prostorov SSK, na primer Viktor Blažič, ki je ustanovitveno pobudo zagovarjal, in Franc Miklavčič.

Pobuda se je torej zdaj znašla v blokadi, uspeh celotnega projekta pa je skrajno negotov. Kot kaže, bodo zagovorniki ustanovitve vztrajali: podporo bodo skušali poiskati v vrstah političnih strank, najverjetneje pa bodo tudi predlagali glavnemu odboru SSK, naj o zadevi razpravlja. Predlagatelji niso prepričani, da bo parlamentarna preiskovalna komisija za preiskavo medvojnih likvidacij in povojnih pobojev, ustanovljena bo prihodnji mesec, stvarjem lahko prišla do dna.

Jadran Vatovec,
„Slovenec“, 21. junija 1993.
Glej še drug članek na str. 4.

XXVIII. DRAGA

DSI - TRST - 3., 4. IN 5. SEPTEMBRA 1993
PARK FINŽGARJEVEGA DOMA, OPČINE, NARODNA ULICA 89

Petek, 3. septembra 1993

Ob 17.00: predstavitev letošnje Drage.
Ob 17.30: Evgen Bavčar: Pariški pogled na Slovenijo. Provincionalnost in svetskost Slovenije, kako se prikazuje Slovincu, ki je doma v „velikem svetu“.
Po predavanju diskusija in družabnost.

Sobota, 4. septembra 1993

Ob 10.00: Slovesna otvoritev, nato: Okrogla miza: **Biti manjšinec danes.** Dva nastopajoča iz Trsta (Miran Košuta in Mario Rivalico) ter dva s Koprškega (Milan Gregorič in Amalia Petronio) o današnjem manjšinskem trenutku na obeh straneh slovensko-italijanske meje.
Po predavanju diskusija in družabnost.

Nedelja, 5. septembra 1993

Ob 10.30: Dr. Vinko Potočnik: **Zakaj ostajam kristjan.** Afirmiran teolog iz mlajše generacije o razlogih, zakaj ostaja danes krščanska opcija miselno častna in etično neprekosljiva.
Po predavanju diskusija.

Ob 16.00: Inž. Igor Senčar: **Družba in mit.** Mislec iz mlajše generacije, avtor poglavljenih esejev, o dialektičnem razmerju med družbeno dinamiko in matičnimi silnicami.
Sledi diskusija.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri na predvidenem prostoru.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Pred kratkim smo na hitro pogledali na nekatere zunanipolitične poteze argentinske vlade zadnjih let. To pot imamo priložnost ponovno osvetliti to področje spričo spodrsrljaja, ki ga je te dni doživel predsednik Menem. In priznati je treba, da kolikor ima ta človek (doslej) sreče v notranji politiki, ima smolo glede delovanja zunaj argentinskih meja. To pot je blamaža zavzela obliko kubanskega diktatorja.

MAŠČEVANJE JE SLADKO

Nikomur ne uide dejstvo, da sta si Alfonsín in Menem izredno goraka. To prihaja še izza časov volilne kampanje, ko je bil Alfonsín predsednik, Menem pa riohanski guverner in predsedniški kandidat. Nasprotovanje se je potem nadaljevalo, ko je radikal moral prehitro zapustiti predsedniško mesto, peronist pa se je prikazal kot rešitelj naroda. Odtlej, zlasti odkar Menem skuša doseči ustavno reformo in novo kandidaturu, se Alfonsín maščuje in kjer more kritizira in bojkotira predsednikove načrte in dejanja.

Toda ni mogoče zanikati, da sedanji vodja države zavida svojemu predniku njegove posege v mednarodno politiko. Skuša ga posnemati in prekašati. Razlika je v tem, da se je Alfonsín globoko navezal na socialdemokracijo, Menem pa nastopa kot prikolica severnoameriške politike. Alfonsín je bil v svojih idejah originalen, Menem pa je le glasnik želj, ki se porajajo v Washingtonu.

To za uvod. Prilicno pa je tudi osvežiti potek razmerja med Kubo in Argentino. Odkar je na Kubi nastopila revolucija in komunistična diktatura, je Buenos Aires zavzel razna stališča. Bolj prijateljsko za časa Frondizija, naravnost sovražno ob priliki vojaških režimov, znova strpen za časa Perona, pa svojevrsten prevrat ob priliki malvinske vojne. Ta zadnja doba je bila posebna, ker je zunanjo politiko vodil znani Nicanor Costa Méndez kot zunanji minister. Načrtoval je izstopiti iz gibanja neuvrščenih, pa končal v Castrovem objemu, ki je vojna na južnih otočjih zahtevala zaslombo ogromnega števila držav tretjega sveta. Po nastopu demokracije je radikalizem nadaljeval prijateljske stike in gospodarsko izmenjavo, zaradi katere je narasel dolg Kube Argentini. To je pereča točka medsebojnih razmer.

Ko je Menem nastopil vlado, je Argentino dejansko potegnili iz gibanja neuvrščenih, češ ta delitev je preteklost, sedaj mi spadamo v „prvi svet“. Najbolj se je oddaljil od kubanskega režima, ko je leta 1991 podprl severnoameriški predlog glede komisije o kršenju človekovih pravic na Kubi. Ta glas je bil tedaj odločilen in zanesel razkol med Argentino in Kubo. Odtlej se je Menem kazal kot prvoborca za demokracijo na Kubi in javno zatrdil, da do nje ne bo prišlo, dokler bo Fidel Castro vladal tam.

Te dni pa je bila v Brazilu (mesto Bahía) tretja iberoameriška konferenca predsednikov držav. Tja so pohiteli in kot dokaz zblizanja med ZDA in Kubo je bilo čuti kubansko pohvalo predsedniku Clintonu. Menemu se je zdela prilika ugodna, da zai-gra vlogo „posrednika“ med Washingtonom in Havano, zato je argentinska diplomacija organizirala sestanek med Castrom in Menemom. Predsednik je nedvomno iskal politično korist mednarodnega ugleda, ki bi ga želel ob tako lepem uspehu.

Neverjetno je, koliko se je pisalo in govorilo o tem dogodku. Pač, muhe enodnevnice vedno pritegnejo pozornost. A vse je padlo v vodo. Nekaj časa sta se glavna igralca ogledovala, merila, drug od drugega zahtevala kako odnehanje od zahtev.

Končno je Castro odklonil sestanek in pustil Menema brez zelenega uspeha. Bilo je majhno a gotovo sladko maščevanje za pre-jete udarce.

Potem je argentinski diplomaciji ostalo delo, kako razložiti neuspeh in ga spreminiti v normalen dogodek. Dejansko je bil dogodek normalen, toda bombastična pri-prava, vse reke tinte, ki so poprej tekle o tem, so bile krive, da je bila blamaža velika. Morda se bo ob tem dogodku marsikdo naučil, da je treba stvari voditi bolj previdno in ne delati račun brez krčmarja. V zgo-dovino pa ta dogodek gotovo ne bo prišel. Tja spadajo le resna dejanja. Te pa trenutno Argentini v zunanji politiki manjkajo.

IN ZNOVA LETO 95

Zunanjepolitična blamaža je malenkostna spričo težav, ki jih ima predsednik doma. Govorimo (znova in znova) o njegovi želji ponovne predsedniške dobe. Menem noče opustiti svojega namena ne svojih upov glede ustavne reforme. A kruta realnost mu nenehno postavlja zapreke na ponovni poti do vladne palače.

Da bi bila pot hitrejša, je vlada osnutka o ustavnih spremembi poslala v senat, ne pa v poslansko zbornico. A od meseca februarja, ko je došel v kongres, pa do danes, zakon še ni bil potrjen niti v v senatu, kljub peronistični večini in provincijskim zaveznikom. Vlada ne more doseči zaželenih 32 glasov, ki predstavljajo dvotretjinsko večino. Doslej je zagotovljenih 29 glasov, med katere je šteti celo „uporna“ senatorja Bordona in Cafiera. Glasu pa noče oddati peronist iz San Luisa, Rodríguez Saa, niti sanhuanski zaveznik blokist Bravo. In potem bi potrebovali še en glas. Kaj bo šele v poslanski zbornici, kjer peronizem nima lastne večine?

Zato Menem po eni strani zida upe na uspešne poslanske volitve meseca oktobra, po drugi pa še vedno snubi radikale, s katerih pomočjo bi osnutek kaj hitro dosegel zakonsko kategorijo. Zadnji poizkus zblizanja je bila ponudba, da bi ustava, poleg možnosti ponovne predsedniške kandidature, predvidevala „koordinacijskega ministra“. To naj bi bil neke vrste „ministrski predsednik“ po evropskem vzorcu. To je bila stara Alfonsinova ideja, o kateri je sanjal, ko je tudi on spoznal, da mu uhaja možnost ponovne predsedniške dobe. Sedaj se mu je ponudila priložnost maščevanja in je odločno zavrgel možnost radikalne pod-pore zakonu, kljub ponudbi vključitve njegovega starega predloga.

Drug vladni predlog, ki je tudi padel v vodo, je osnutek zakona, po katerem bi mogli (prostovoljno) voliti mladoletniki med 16. in 18. leti. Možje v notranjem ministrstvu so spoznali, da ideja ni zaželeno v družbi, saj so razne ankete pokazale, da je večina proti temu predlogu. Pač pa nadaljujejo svojo pot predlogi za druge politične spremembe. Med temi tisti, ki se nanašajo na javne prijave privatnih podpor za volilne kompanje, odprte notranje volitve (primarne volitve po vzorcu Združenih držav Amerike), pa še globoka politična sprememba ustroja prestolnega mesta, kamor spada tudi ljudska volitev mestnega župana, ki ga doslej imenuje predsednik države. Vse to naj bi prišlo v veljavo še pred splošnimi predsedniškimi in guvernerskimi volitvami leta 1995. Omenimo še, da se v peronizmu že mnogi pripravljajo na kandidatno tekmo, ker v dnu srca upajo in žele, da bi predsedniku spodrsnilo pri ustavnih reformi. Javno o tem govori le bivši guverner Bordón. A pripravljena sta še zlasti buenosaireski guverner in bivši podpredsednik Duhalde ter guverner iz Tucumana, bivši popevkar „Palito“ Ortega. Bomo videli, kaj vse bo iz te moke.

O molku in o krivici časa

Večer Ivana Hribovska ob novi izdaji njegovih pesmi

„Krivica, ki ni popravljena, je dvakrat storjena. Še danes zamaš sprašujemo, kdaj in kje je umrl pesnik, ki je bil v domovini neznan, in te 45-letne zamolčanosti ni mogoče izbrisati. Strah pred resnico, otopelost srca, izguba občutljivosti za lepoto, dobroto in pravico še danes obvladujejo slovenski prostor. Vendar pravijo, da let metulja povzroča vreme na drugem koncu sveta in tako tudi pesmi,“ je rekel v svojem govoru Zorko Simčič, letošnji nagradenec Prešernovega sklada na predstavitvi zbirke Ivana Hribovska *Himna večeru*, ki jo je te dni izdala Mohorjeva družba iz Celja.

Zorko Simčič se je opravičil za ganjenost, saj je prvič po polstoletnem izgnanstvu govoril doma. Marsikaj bi želel povedati, vendar se je odločil, da ob izidu pesmi govori o molku in krivici časa, o tem, da je toliko ljudi obsojenih na molk, da niti pesnikov nismo smeli poznati, ko so vladali relativizem, nihilizem, vseenost.

Ivan Hribovshek, študent klasične filologije na Dunaju, obetajoči literat, se je decembra 1944 izognil vpoklicu v nemško

vojsko tako, da je stopil k gorenskimi domobrancem, maja naslednje leto se je umaknil na Koroško, bil vrnjen in ubit neznan kdaj in kje. Njegove rokopisne pesmi, skrbno shranjene, so preromale morje in leta 1964 je v Buenos Airesu dr. Tine Debeljak izdal njegovo liriko pod naslovom *Pesem naj zapojem*. Leta 1990 je v domovini izšla zbirka *Pesmi*, ki jo je pripravil in uredil prof. France Pibernik.

Kulturni večer ob izidu njegove *Himne večeru* je pripravila knjižnica A. T. Linharta v prostorih radovljiške občine, v pesnikovem domačem kraju, ob 70-letnici njegovega rojstva.

Na prireditvi je Franc Goličič prebral nekaj pesmi, čelist Milan Hudnik je igral skladbe Slavka Ostrca in J. S. Bacha, o pesnikovem življenju in pesmih je govoril prof. France Pibernik, ki je uredil tudi to pesniško zbirko in napisal obsežno študijo. Zahvalili so se pesnikovima sestrama in vsem, ki so obvarovali pesmi pozabe, saj narod more živeti le iz vseh korenin.

M. D., „Slovenec“

Slike, ki govorijo

Fotodokumentarna razstava o življenju slovenskih beguncev

V soboto, 26. junija, se je s priložnostnim kulturnim programom v nekdanji kapeli Škofovih zavodov v Šentvidu nad Ljubljano, ki se je je udeležilo veliko ljudi, predvsem rojakov iz zdomstva, odprla razstava, ki v fotografijah pričuje o življenju tistih Slovencev, ki so se ob koncu vojne pred zmagujočim komunizmom umaknili na Koroško.

Ob pevskih točkah mladinskega mešana pevskega zbora iz župnije Polhov Gradec so pred odprtjem razstave spregovorili njeni pobudniki in pripravjalci. Ravnatelj Katoliškega središča Slovencev po svetu Janez Rihar je povedal, da se je za razstavo, ki pričuje o odhodu tisočev domobrancev in celih družin na Koroško ter o življenju po tamkajšnjih taboriščih zbralo čez 30.000 negativov. Razstava je veliko skromnejša, pripomogla pa naj bi k prepoznavanju in urejanju slikovnega gradiva. Z razstavo hočejo prispevati k pisanju resnične zgodovine slovenskega naroda.

Natančnejše je o razstavi in o doslej skorajda zamolčani povojni usodi naših begunce, „ki so sprva mislili, da se na Koroško umikajo le za nekaj dni, nato pa se bodo z zavezniki, ki naj bi premagali komunizem vrnili v domovino, pa se je to

spremenilo v tragedijo poboja domobrancev in petinštiridesetletno izgnanstvo“, spregovoril zgodovinar dr. Andrej Vovko. Povedal je, da gre za prvi poizkus predstavitve tistega dela slovenske zgodovine, ki je bil doslej zamolčana, in šele začetek pisanja dobre in nepristranske slovenske zgodovine. Fotografije, katerih avtorji so Marjan Kocmur, Marjan Hočvar, Franc Šetina, Nande Babnik in Janez Gorenc, odkrivajo neverjetno pestrost življenja v taboriščih v Avstriji.

Dr. Janez Arnež, ki ima največ zaslug za to razstavo, je poudaril, da se zdi danes, po tolikih letih, tistemu, ki gleda fotografije ali posluša pripovedovanje o preživetem ob odhodu iz domovine in življenju v taboriščih, kakor da bi bral opis apokaliptičnih dogodkov v Svetem pismu. Pozval je, da se po tolikih letih lotimo resne analize preteklosti. K temu bodo svoje prispevale tudi fotografije na razstavi.

Razstavo je odprl in si jo v spremstvu direktorja Škofovih zavodov dr. Boruta Koširja ogledal nadškof dr. Alojzij Šuštar. Kljub obnovitvenim delom si jo lahko ogledate vsak delavnik od 10. do 17. ure.

Franci Petrič,
„Družina“

Spominski proslavi

Na Pristavi

Bila je v nedeljo, 27. junija po sv. maši, ki jo je daroval France Bergant in odmolil pogrebne molitve. Dominik Oblak je pripravil skupino mladih, ki so podali Mauersejeve pesmi: 1945, Mučnikova predsmrtna molitev in Mrtvi živim, Simčičevo In vendar nekoč bo ter Rodetovo Teharje 1991. Globoka razmišljanja k vsaki pesmi je podal Kristjan Vivod, pesmi pa Dani Čop, Nevenka in Saši Jelenc, Veronika in Marjan Vivod. Poznalo se je, da so bili nekateri nastopajoči že v Rogu in v Teharjih, drugi pa bodo v kratkem odšli v Slovenijo in tudi poromali h grobiščem naših junakov. Zato

je bilo njihovo podajanje globoko doživeto. Tako smo se letos na isti dan, ko je bila že četrta slovesnost v Rogu, tudi na Pristavi spomnili naših domobrancev in drugih vojnih žrtev, spomnili na tiste dni, „ko je slovenski človek pozabil biti človek“.

Kakor stoje križi na številnih grobiščih v Sloveniji in na ta dan tam gore lučke, tako so na Pristavi prinesli lučke bivši domobranci in fantje pred oltar. Po zahvali našim junakom za njihov zgled hrabrosti in ljubezni do Boga, naroda in domovine smo jih proslavili še z njihovo himno: Oče, mati — v trajen spomin na ta del naše preteklosti.

V San Justu

Domobrantska proslava se vrši že vsa leta v Našem domu in bo še naprej, dokler bo med nami tekla slovenska beseda. Tudi naši vnuki in pravnuki se bodo spominjali teh, ki so darovali svoja mlada življenja za boljšo bodočnost.

Začela se je z govorom Jožeta Mikliča, ki je med drugim poudaril sledeče: „...tudi danes že v demokratični Sloveniji še nimajo pravega mesta, še vedno se ime slovenskega domobranca izgovarja z gotovo rezervno, skoraj bi rekel z nekako sramežljivostjo. Saj je razumljivo, da ima pol stoletja vcepjanje enoumja svoje posledice in bo trajalo še veliko časa, preden bodo ljudje rojeni v tej dobi, popolnoma razumeli do-

godke med vojno in revolucijo... in da bi prišlo do prave narodne sprave, je še dolga in težka pot. Morala bi izginiti vsa javna proslavljanja dogodkov in oseb, ki niso od celotnega naroda priznani kot proslavljanja vredni. Morala bi izginiti vsa imena ulic cest, trgov, ki so bila pomembna za komunistično partijo...“ Nato se je še spominjal petdesetletnice Grčaric, Grahovega in Turjaka. Sledila je proslava, kjer sta recitirala Janez Krajnik in Pavlinka Zupanc, Ivana Tekavec pa je podala svoja doživljenja ob obisku kočevskih jam. Vso proslavo je s svojim petjem spremljal mladinski pevski zbor Našega doma.

č-e-

Proslava v Čilu

Okrog 80 slovenskih rojakov je v soboto, 26. junija 1993 v Santiago de Chile prvič praznovalo največji slovenski državni praznik, dan državnosti Republike Slovenije, 25. junija.

Proslava je bila organizirana v dvorani, vzeti v najem za take priložnosti, kajti Slovenci v Čilu še nimajo lastnih prostorov. Po poslušanju slovenske himne „Zdravljice“ so prisotni prisluhnili priložnostnem nagovoru predstavnikov Organizacijskega odbora Maksa Gregorčiča, Edvarda Kopušarja in Jožeta Čertanca, ki so poudarili pomembnost slovenskega državnega praznika za Slovence doma in po svetu in posebej v Čilu.

V svečano okrašeni dvorani s slovenskimi lepaki, zastavami, grbi in fotografijami in ob poslušanju slovenske narodne in zabavne glasbe je potem sledilo slavnostno kosilo in nazdravljanje mladi slovenski državi.

Po kosilu, v drugem delu programa, je sledil razgovor o možnostih ustanovitve Slovenskega doma v Čilu, ki ga je usmerjal in vodil Boris Colja. Predlog, ki ga je pripravil Organizacijski odbor, v katerem so: Tomaž Erjavec, Edvard Kopušar, Boris Colja, Jože Gerlanec, Valter Devetak, Maks Gregorčič, Claudio Pavlič, Maks Rožič, Aleksander Tišelj, Angelo Kovačič in Dušan Turel, je večina prisotnih podprla.

Pravno stran predloga o ustanovitvi društva je pojasnil advokat Claudio Pavlič in sicer naj bi društvo, ki bi se imenovalo „Slovenski dom“ bilo organizirano v obliki anonimne zaprte družbe, v kateri bi posamezniki imeli akcije.

V društvu bi razen dvorane za sestanke in razne kulturne aktivnosti, knjižnice, videoteke in avdioteke, bila Slovensko-čilska trgovska zbornica in poznejši častni konzulat. Rok za zbiranje sredstev oz. nakup akcij je 30. oktober t. l.

Ob tej priložnosti je bil prisotnim prebran tudi pozdravni telegram slovenskega ministra za zunanje zadeve Lojzeta Peterleta naslovljen na slovensko skupnost v Čilu, z najboljšimi željami za uspeh prireditve in ustanavljanje društva.

Družabno srečanje, o katerem so poročala tudi nekatera čilska sredstva obveščanja, je bilo končano v poznih popoldanskih urah, po prijateljskem pomenku ob slovenski narodni glasbi in plesu. Med slovenskimi rojaki v Čilu pa se je tako učvrstil duh prijateljstva in pripadnosti slovenstvu.

Istega dne je v sobotni prilogi najpomembnejšega čilskega dnevnika „Mercurio“ izšel članek o Sloveniji in Slovincih v Čilu pod naslovom „Slovenci praznujejo“, ob fotografiji spomenika Franceta Prešerna v Ljubljani. V članku se izraža želja slovenske skupnosti v Čilu, da se predstavi in pomaga razvoju vezi, predvsem gospodarskih, med dvema državama, poudarjen sedanji neodvisni družbeno-politični trenutek Slovenije, imenovani glavni predstavniki izvršne oblasti po najnovjših decembrskih volitvah, poudarjeni nekateri gospodarski trendi in mir v državi.

Dan preje, torej na sam dan državnega praznika 25. junija, pa je predstavnik slovenske skupnosti v Čilu, med katerimi so bili: Tomaž Erjavec, Aleksander Tišelj, Boris Colja in Edvard Kopušar, sprejel v vladni palači „Moneda“ namestnik ministra za notranje zadeve Belisario Velasco. Namestnik ministra je pohvalil prizadevanje Slovencev v Čilu a predvsem zamisel o ustanovitvi slovensko-čilske trgovske zbornice v okviru društva. Izrazil je tudi pripravljenost čilskih oblasti, da majhni, a prizadevni slovenski skupnosti, katero je označil kot miroljubno in delovno, pomaga, kolikor more.

XIV. praznik narodnih skupin v Bariločah

V lepih zimskih dneh, ko je sneg zasul gore in ko ponujajo smučarska središča idelane proge, polne pršiča, se je vršil že štirinajsti bariloški praznik narodnostnih skupnosti. Letos so se zaradi ugodnih prostih dni ob koncu tedna nastopi razširili na štiri večere. Ob zadovoljvi organizaciji, ki sloni na dolgoletnih izkušnjah, je praznik potekel prijetno in kljub težkim gospodarskim prilikam ni prinesel kakih finančnih neugodnosti.

Med enajstimi narodnostnimi skupnostmi smo kot po navadi sodelovali tudi Slovenci. Nastopila je folklorna skupina iz Pristave v Moronu in navdušila občinstvo z bogatimi narodnimi nošami, živahnimi premiki in lepo pripravljenim sporedom. Slovenci smo postavili tudi svojo stojnico, kjer je publika lahko pokušala razne dobrote: lovsko meso, kranjske klobase, potice, štrudelj, hren in najrazličnejše slaščice. Naš Anton Bergant je tudi naslikal veliko kuliso za oder, ki prikazuje na novo odprti hotel Llao-Llao in goro Fitz Roy.

Od skupin, ki so kot naša iz Morona gostovale v Bariločah, so se odlikovali Grki, ki so se prvič pojavili na odru tukajšnjega gasilskega doma in ki jih je povabil avstrijski klub. Grki so tehnično dobro plesali, seveda pa njihove točke sličejo srbskemu kolu, ki je enostaven in razmeroma lahek ples. Nemci so letos pripeljali folklorno skupino iz Rosaria in Danci plesalce iz Buenos Airesa. Obe družbici sta predstavili izdelane in lepo pripravljene programe.

Poleg gostov pa smo lahko presodili, da se tudi domača bariloška plesna umetnost povoljno razvija. Podjetna Lili Caggiano je predstavila kar osem narodnostnih folklor in plesalci, ki ne pripadajo kakim določnim narodnostnim skupinam so predvajali švicarske, avstrijske, baskovske, italijanske, madžarske, španske in ruske plesne. Morda bi bilo primerno, če bi se naše društvo pridružilo tej kulturni aktivnosti in obogatilo prihodnje narodnostne praznike s krajevno slovensko skupino.

Predvideni spored z občinskega trga (Centro Cívico) do Gasilske dvorane (Bomberos Voluntarios), kjer se vršijo predstave, je 8/7 preprečilo deževno in snežno vreme, pač pa se je ta sprevod lahko izvedel v nedeljo 11/7, ko so se vse plesne skupine v narodnih nošah marširale skozi bariloški center in na Plaza de las Colectividades prisostvovala snemanju narodnih zastav. Praznik se je zaključil 11/7 ob polnoči ob petju pesmi „Argentina, nuestro hogar“. Gostje so potem odpotovali, Bariločani pa so morali seveda pospraviti salon.

Ob tem prazniku sodeluje vsa slovenska srenja, gospodinjje pripravljajo jedi in za postrežbo v stojnici so potrebni v štirih večerih številni prodajalci. Sama organizacija tudi zahteva sodelovanje, stojnico je treba postaviti in razdreti. Zato je pač primerno, da vse sodelavce pohvalimo, saj so pridno delali, da je prireditev prinesla nekaj sredstev za društvene potrebe.

VA

Odprto pismo brigadirja Krkoviča Kučanu

Poveljnik brigade Moris, poveljnik častne čete in junaški teritorialec v vojski z jugoslovansko armado, brigadir Tone Krkovič je predsedniku RS vrnil pred letom dni prejeto državno odlikovanje srebrni znak svobode Slovenije. V svojem odprtem pismu Milanu Kučanu navaja, da se je za to dejanje odločil zaradi vrnitve generala Konrada Kolšaka v Slovenijo ter odločnega nasprotovanja najvišjih osebnosti slovenskega političnega vodstva dostojni javni proslavi dneva slovenske državnosti, 25. junija. Krkoviča moti, da se danes skuša omalovaževati dogodke, ki so prispevali k samostojnosti, in njihove najpomembnejše akterje. „V zadnjem obdobju pa še mnoga

podeljevanja slovenskega državljanstva očitnim sovražnikom slovenskega naroda in slovenske države, osebam, ki so odkrito grozile z morijo, pustošenjem in vsestranskim uničevanjem vsega, kar je slovenskega za ceno uveljavljanja interesov jugo-srbske politike in, kot višek, omogočanje vrnitve iz Beograda v Slovenijo „najzaslužnejšim“ odredbodajalcem za agresijo na Slovenijo,“ je še zapisal Krkovič in dodal, da s tem ne postavlja pod vprašaj funkcije predsednika države. „Kot poklicni vojak bom vedno spoštoval ukaze tistega, ki ga bodo ljudje demokratično izvolili. Vojaška čast pa mi ne dovoljuje, da bi nosil odlikovanje, ki je bilo moralno razvrednoteno.“

Na mladih raste svet

Nad. s 1. str.

ti, najti zanj več nagibov in ga usmerjati? Morda pa v njih tli zanimanje za preteklost in za poslanstvo, pa starejši premalo zauzupamo v idealizem svojih lastnih otrok? Morda so mladi, ki ne govore slovensko, ki nimajo razumevanja za prostovoljno delo v skupnosti, zrcalo nas starejših, ne takih kot smo bili, marveč takih, kot smo danes. Smisel za kvaliteto, požrtvovalnost je treba oživljati pri starejših, da bodo te lastnosti zaživele med mladino. Sicer se lahko zgodi, da bodo tisti od naših fantov in deklet, ki čutijo v sebi klic po višjih vzorih in globokem življenju, odšli iz naše srede zaradi naše nezahtevne povprečnosti.

Med vami mladimi moramo zbuditi

zavest poslanstva naše emigracije. Brez zavesti tega poslanstva, brez doživljanja smisla glede ohranjanja slovenstva, mladi ne morete razviti svojih sil, ne morete imeti smisla za pogum življenja.

Zavedna svobodna slovenska mladina hočete ostati. Po vsem svetu smo raznešeni, da povsod delujemo in učinkujemo kot oznanjevalci resničnega slovenskega hotenja za svobodno, krščansko in demokratično Slovenijo.

Vzvišenost, nova nepregledna razsežnost in teža naloge naj nas očisti, dvigne, zjekljeni vsakega posebej in vso skupnost.

Ljubezni žareče oči imejte uprte tja v slovenski dom, kjer naš narod vztraja, trpi, dela in čaka. Tudi pričakuje!

Zakaj? Da bo končno topel dih slovenske zemlje neprestano povijal naša srca in duh svoboščin človeka v svobodni družbi osveževal in krepil življenje v Sloveniji. Da bomo mislili in čutili kar moč enotno, oni doma in mi po svetu, da bomo enotna družina — narod.

RAZMIŠLJANJA OB GROBOVIH IN O SPRAVI

Razmišljanje ob breznihi Odpustimo drug drugemu!

Ne gre za katero koli brezno, ampak za tista, ki so napolnjena s kostmi po nedolžnem in brez sodnega procesa pobitih borcev proti komunizmu po koncu druge svetovne vojne. Pred kratkim sem namreč bil pri takem breznu v Kočevskem Rogu.

Kaj narediti ob tem in drugih breznihi, res ni lahka odločitev. Komisije so že veliko naredile, pa še bo treba. Težava je v tem, ker še niso vse slovenske občine ustanovile ustreznihi komisij, ki bi nepristransko (nastrankarsko) raziskoval medvojne in povojne zločine na svojih področjih in načrtno odkrivale brezna pobitih. Te komisije tudi nimajo zadostnihi pooblastil ali vzvodov moči, da bi pravilno izvedle raziskave. Slovenci se premalo zavedamo, da gre pri tem za nadvse pomembno moralno vprašanje: če ne bomo razčistili s preteklostjo, se rane ne bodo zacelile, ampak se bodo zgnojile. Usmiljeni Samaritan je nesrečniku rane očistil z vinom in vanje vlijl olja (vino nam pomeni resnico, olje spravo). Torej ne zbrisati preteklosti, kakor da je ni bilo. Ne je prekrito s pozabljenjem, kakor da se ni zgodila. Narod ni samo to, kar je, ampak tudi to, kar je bil in kar bo.

Raziskovalne komisije morajo imeti dostop do vseh arhivov. Redno in po nekem načrtu morajo javnost obveščati o svojem delu. Javnost je treba tudi točno obvestiti, o tistih arhivih, ki so bili uničeni; kdo jih je uničil, kdaj in zakaj. Pred sodišče je treba poklicati ljudi, ki so to storili z namenom, da bi prikrili resnico.

Kako pomembno je poznati preteklost, nas učita zgodovina in sedanost. Če bi bila napr. nemški mladini pravilno predstavljena vsi zločini, ki so jih zakrivali nacisti, zdaj verjetno ne bi oživljali istega sovraštva do tujcev kakor pred vojno. Prej so bili na udaru Židje, zdaj Turki.

Zaradi ljubezni do resnice in do prihodnosti je treba ob breznihi zgraditi svetišča, ki bodo kraj molitve za verne ter kraj premišljevanja in spomina za vse. Svetišča morajo biti zamišljena za tisočletja, kajti nikdar več se ne sme kaj takega ponoviti. Osebnost se zavzemam za tri večja svetišča v treh slovenskih zgodovinskih deželah, ki se pokrivajo s tremi slovenskimi škofijami. Denar za svetišča bi morali dati tisti, ki so zločine zakrivali. Država mora najti na vsak način denar. Sramotno bi bilo, če bi za te spomenike zbirali prostovoljne prispevke.

Postavlja se še vprašanje posmrtnih ostankov borcev proti komunizmu. Naj ostanejo zmetani in stlačeni v breznihi, njihovi

morilci pa so pokopani v mavzolejih in grobnicah „herojev“? Bodimo vsaj toliko pošteni, kot so bili Rusi za časa Hruščova: Stalina so prekopali in počiva zdaj zunaj Kremlja. V odnosu do posmrtnih ostankov pomorjenih pa bodimo Slovenci vsaj malo podobni Italijanom in Špancem. Italijani gredo tudi na konec sveta (npr. v Sibirijo), izkopljejo svoje mrtve in jih doma dostojno pokopljejo v grobnicah, ki so hkrati svetišča. Pomislimo na veličasten spomenik padlim Italijanom pri sv. Antonu pri Kobaridu, pomislimo na kostnico Oslavje pri Gorici, pomislimo na Re di Pugli (Sredi polja) blizu kraja Ronchi. Pomislimo posebej na Valle de los Caídos blizu Madrida (ogromna podzemeljska cerkev -najdaljša na svetu- posvečena vsem v državljanski vojni padlim Špancem). To so spomeniki, ki bodo preživeli italijanski in španski narod. Diktator Franco je bil zmožen postaviti tako svetišče, jugoslovanski in slovenski diktatorji pa so 45 let prikrivali svoje zločine pred vsem svetom.

Hkrati se postavlja vprašanje pietete. So brezna lahko dostojni grobovi? Ne glejmo samo z očmi kemije. Nekoč bodo res vse kosti sprhnele, pa naj bodo v breznihi ali v kostnicah. Glejmo s stališča svetega odnosa do tistih kosti, ki so bile nekdanje „nosilec“ osebe, prav takšne ali še plemenitejše kot smo mi; obdarjene z razumom, s srcem, z bolečino, veseljem, iskričnostjo... Glejmo s stališča vere: te kosti bodo nekoč oživele, vstale, same odvalile in vrgle s sebe, kar so nanje nasuli njihovi klavci (če jih ne bomo prej mi položili v dostojno počivališče).

Izkopavanje naj bi se dogajalo v popolni diskretnosti, strokovno in brez navzočnosti kakršnih koli občil. Samo dokumentarni zapisi po znanstvenih načelih.

Na misel prihajata vsaj dva primera iz Svetega pisma: kljub Herodovi krutosti so po Janezovo truplo prišli njegovi učenci in ga dostojno pokopali. Tudi Jezusa so mogli njegovi prijatelji in najbližji spodobno pokopati.

Kaj storiti s krivci? Nadvse se čudim, da Slovenci ne premoremo toliko moralne moči, da bi te ljudi sodili, jim dokazali krivdo, razglasili kazni, ki jo zaslužijo in jih hkrati pomilostili. Kaznovati jih je nesmiselno. Naj jih kaznuje njihova vest in spoznanje, da sta jih narod in pravica obsodila.

Zato se sprašujem, zakaj se Slovenci še obotavljamo. Sedanje generacije so poklicane, da naredijo nekaj velikega, nekaj zarez zgodovinskega.

Ivan Likar, „Slovenec“

„Odpustimo drug drugemu po petdesetih letih.“ Tako nekako je tovariš Zlobec starejši prejšnjo nedeljo končal svoj govor na Vrsnem. Misel ni slaba, še posebno je dobra za tiste, ki bi hoteli marsikaj pomesti pod preprogo preteklosti. Ni pa dobra za slovenski narod. Narod potrebuje spravo, ne odpuščanja, narod potrebuje kesanje tistih, ki so ga izkoristili za svoje cilje, narod potrebuje čiste račune, narod bo sodil sam.

V letih 1941 do 1942 je bilo po ukazu komunistične partije pobitih na tisoče zavednih Slovencev. Ali naj se to kar tako oprostijo? Kaj pa 10.000 slovenskih mož in fantov pobitih v Rogu in tisoči, ki so ostali na Pohorju, pokopani v protitankovskih jarkih pri Šternthalu, zasuti na smetišču v Teharjah, zazidani v rudniških jaških v Hrastniku, pobiti na Crngrobu in drugod? Ali se tudi to kar odpusti?

Kaj pa tisoči Slovencev, ki so bili po vojni pregnani po svetu in jim je bila ukradena domovina? Ali naj se tudi to kar odpusti? Pa tisoči zaprtih, mučenih po letu 1945? In kaj naj poreko razlašeni in okradeni imetja in časti, vsi tisti, ki so bili sojeni in kaznovani brez krivde krivi?

Kaj pa tisti slovenski fantje, bilo jih je na

desettisoče in so bili po sili vojaki v nemški vojski? Po vojni so bili okradeni svoje mladosti, dostojanstva in preživeli veliko trpljenje. Ali se tudi to lahko kar tako oprostijo?

V partizanihi se je bojevalo na tisoč mož, fantov in deklet, prepričanihi, da se bojujejo za slovenski narod, svoj dom, lepšo prihodnost. Pa jim je bilo tudi to ukradeno. Njihova kri in trpljenje sta bila izkoriščena za cilje komunističnih mogotcev. Ali naj se to kar tako oprostijo?

Kaj naj porečemo o 45-letnem poneumljanju slovenskega naroda? V tem času so uspešno naredili iz Slovencev narod hlapcev, prepredli ga z mrežo ovaduhov, kradli mu njegove svetinje in ponos, osiromašili so narodov duh in ga naučili, da ga samo komunisti lahko vodijo in da le oni vedo, kaj je za narod prav in dobro. Ali naj tudi to oprostimo?

Zadnji čas je, da Slovenijo objame blagoslov narodne sprave. Zato pa je treba najprej kesanja. Kesanja za zločine, storjene narodu. Tovariš Zlobec in njegovi sodelavci morajo marsikaj dati na mizo, pokažati se in zaprositi: prijatelj, brat moj, ali mi oprostijo? In takrat si bomo podali roke!

Matevž Šuštar, „Slovenec“

Vrnili so se iz zamolčanosti

Temni oblaki so viseli tudi nad Krško dolino. Kot je kazalo, sta tudi zemlja in nebo žalovalo, kot je žalovala vsa fara sv. Kozma in Damjana na Krki. To je bil najbolj žalosten dan, saj so simbolično pokopali 176 faranov, žrtev komunističnega nasilja.

Prihajale so množice iz raznih krajev, da bi s svojo navzočnostjo počastile zamolčane vrnjene junake. Z mašo zadušnico, cerkvenim pogrebom in blagoslovom spomenika so se junaki vrnili pred domače ognjišče in so spet del fare in narodove zgodovine. Govornica, gospa Zgončeva, je opisala čas in narodovo nesrečo tistih junjskih dni leta 1945, ko je moralo umreti približno 14.000 slovenskih domobrancev (11.000 vrnjenih in 3.000 doma prijavljenih), matere z dojenčki in otroci.

Ubijala jih je ideologija boljše vizma. Ubijala je nasprotnike komunizma, da bi se absolutno in za vedno polastila oblasti. Po žalni slovesnosti so ljudje ostali pri spomeniku, brali imena in obujali zgodovino te tragične državljanske vojne, ko je Kajn položil roko na brata Abela in prelil njegovo nedolžno kri.

Med imeni žrtev je izstopala Terezija Mavsar, imenovali so jo Mavsarjeva mama. Dan za dnem je dajala in kuhala za partizane, ki so prihajali iz varnih obširnih gozdov. Dobrota se je srečala s hudodelstvom. Odtrgali so jo od dojenčka, ki ga je ravno kar dojila, in drugih otrok starih do 13 let. Zaprli so jo in obsodili na smrt. Cela vas je prosila zanjo, mož pa je prosil, naj ubijejo njega, mater pa pustijo otrokom.

Rdečemu komisarju pa se srce ni otopilo. Odpeljali so jo in ubili. To se je zgodilo spomladi l. 1944, ko je peterokraka rdeča zvezda kot simbol moderne kuge že sejala množične grobove po naših gozdovih.

To mamó lahko mirne duše prištejemo k mučnikom te najbolj tragične in črne zgodovine našega naroda.

Spomenik so postavili svojci žrtev s pomočjo pododbora Društva za ureditev zamolčanih grobov s Krke. Spomenik naj bo junakom in mučnikom v trajen spomin, nam in našim potomcem pa svarilo pred tragičnimi posledicami državljanske vojne.

Franc Perme, „Slovenec“

ŠE O ZADNJI SEJI SSK-KONFERENCI ZA SLOVENIJO

SK je padel na izpitu

Zadnja seja SSK-Konference za Slovenijo 14. junija letos se je po nepotrebnem zavlekla. Samo o tem, kdo si je iz bančnega predala direktorja banke prisvojil enajst zlatih tolarjev, last kongresa, vrednih okoli 5.000 mark, samo govorili dobro uro. Zato zlepa ni prišla na vrsto najbolj pomembna točka, to je glasovanje, ali SSK dovoli, da bo Častno sodišče sprave lahko delalo v njegovih prostorih. O tem smo na dolgo razpravljali že na prejšnji seji, ki pa je bila nesklepčna. Predčasno sem moral oditi, zato sem oddal svoj glas (za) predsednici. Mojo odločitev, si je zapisala in bil sem prepričan, da sem svojo dolžnost izpolnil. Izid prikojnega glasovanja pomeni za SSK sramoto in „izgubo duše“. Organizacija si je zadala kot eno svojih osnovnih nalog prizadevanje za spravo in odklonila je pomoč skupini, ki bi delal tisto, kar bi moral opravljati kongres in

njegovi „modreci“: Dajati razsodbe o odločilnih vprašanihi slovenske sprave in jih tako oblikovati, da bi predstavljale neko rešitev!

Zdaj ko SSK ni izkoristil te izjemne prilžnosti, sploh ne vem, kaj bo počel. Zdi se mi, kot ladja sredi oceana, katero je zapustila vsa posadka, razen šefa strežbe. Prijatelju Miklavčiču pa ob njegovi pripombi, „da so bili med vojno poboji vojnihi ujetnikov in civilnih žrtev na obeh stranehi“, samo tole: kot je bilo pri nas v 2. svet. vojni, se zdaj dogaja v Bosni. Na te dogodke moramo gledati podobno kot na najobičajnejši pretep na vaški veselici: kdo je začel in kako se je končalo? Nobenega dvoma ni, da so državljansko vojno v Sloveniji sprožili komunisti in so za morijo v Bosni krivi Srbi. Ko „spregovori pesti“, je težko ugotoviti, „kam pada“.

Tine Velikonja, „Slovenec“, 1. julija 1993

Dvojna merila pri mrtvih

Ko prebiram članke naših časopisov, razmišljam, kako je mogoče, da pomorjene in padle v naši državljanski vojni delimo na junake in izdajalce. Kdo ima pravico ali si jo jemlje, da sodi in razsodi, kdo ima pravico, do groba in spomina. Vse kaže, da si to pravico jemljejo ljubljanski oblastniki. Nekateri, ki so krivi za množične pokole med vojno in po njej, za zrežirane politične procese, za Góli otok in trpinčenje ter likvidacijo svojih soborcev, imajo pravico do grobnice v središču Ljubljane, drugi pa, ki so branili svoj dom in družino pred peterokrako zvezdo in njenimi posledicami, pa nimajo pravice niti do groba in spomina. Še več, svojcem padlih domobrancev, ki leže na ljubljanskem gradu, še danes ni uradno dovoljeno obiskovati ta kraj, polagati rože in prižgati sveče v čast padlim ter potočiti solzo na grobovih svojih dragih. Podrli so jim tri križe, ob katerih so polagali rože in prižgane sveče. Za postavitev spominskega znamenja je potreben kon-

senz vseh strank itd.

Kupi odpadlega materiala na grobovih teh vojakov je vandalizem, kakršnega Evropa ne pozna. Odrekanje pravice do groba je kršenje Helsinške listine in Ženevske konvencije o žrtvah sovražnosti ter protokola k tej konvenciji z dne 12. 8. 1949. Če ljubljanski oblastniki ne žele, da se ta za nekatere sveti kraj s pieteto uredi, naj ga vsaj ogradijo pred dnevnimi svinjarijami. Uredili ga bodo zagotovo naši zanamci in to brez sovraštva. Sovražstvo ni vrlina človeka in vodi v pogubo posameznika kot tudi cel narod. To, kar se dogaja na Orlovem vrhu, ni priprava za spravo med živimi Slovenci. Mrtvi pa sprave ne potrebujejo, ker med njimi zagotovo ni sovraštva. Te vrstice pišem potem, ko sem se vrnil iz tega za mene in za mnoge druge svetega kraja, in razmišljam, ali se ne vrača za ta kraj leto 1945?

Anton Šeme, „Slovenec“

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

DRAVLJE — Lutkovno gledališče Jože Pengov v Dravljah je premierno uprizorilo najbolj znano igro koroškega bukovnika Andreja Šušterja Drabosnjaka Komedijo o izgubljenem sinu. Dramaturg uprizoritve Jernej Novak poudarja prednost lutkovnega gledališča pri uprizorjanju dihotomije demoničnega in božanskega, saj delujeta hudič in angel v dvojni razsežnosti alegoričnih figur in opredmetenih odskih likov povsem verjetno. Režija je v rokah Helene Sobar - Zajc, lektor je Jože Faganel, avtor glasbe Urban Koder, avtor likovnih osnutkov in poslikave lutk in scene Fojž Zorman, oblikovalka lutk pa Ivica Bilek.

CARINSKE UGODNOSTI za izvoz v ZDA od 5. julija ne veljajo več. Ameriški kongres namreč še ni sprejel vladnega predloga za 15-mesečno podaljšanje trgovinskih preferencialov. Na slovenski gospodarski zbornici upajo, da bodo ugodnosti vnovič veljale čez dva ali tri mesece. Slovenski izvoz v ZDA je vreden od 150 do 200 milijonov dolarjev letno.

ŽELEZNIKI — Podjetje Alpe les Pohištvo ne gre v stečaj, pač pa se bodo lotili pospešenega zdravljenja tega podjetja. Najbrž je k taki odločitvi pripomogla tudi analiza švedskega svetovnega podjetja, ki ocenjuje, da se podjetju splača pomagati. Sicer pa Alpe les trenutno posluje z dobičkom. Glavni problemi so namreč stari dolgovi.

KRN — V visokogorski vasi Krn nad Vresnim se je začel mladinski delovni tabor, ki se ga udeležuje mladina z vseh koncev sveta. Mladi pomagajo ostarelemu prebivalstvu, letošnja novost pa je obnova slikovite vojaške kapele iz prve svetovne vojne na Planici blizu planine Kuhinja. Kapela leži na nekdanji črti znamenite Soške fronte.

VELENJE — Pri lastninjenju je prišlo do dokaj nenavadnega problema. Pod prejšnjim režimom je bilo namreč veliko udarniškega in prostovoljnega dela, zdaj pa se je postavilo vprašanje, kdo je lahko lastnik raznih objektov. V Velenju na primer menijo, da so tamkajšnji prebivalci solastniki: več šol, cest, vodovodov, kulturnih domov... Toda: kdo bo potemtakem plačeval vzdrževanje...?

KRANJ — Zadnje dni je v Sloveniji za ta letni čas kaj čudno vreme. Hladna fronta je namreč prinesla sneg v slovenske gore do višine 1700 metrov. Sneg je pobelil tudi pobočje Kravca, kjer sicer pozimi zaradi pomanjkanja snega sploh niso poglani žičnic.

SODRAŽICA — Skupina Pop Design bo v zadnjih dneh tega meseca imela zaključni koncert v Sodražici, nakar se bo tri tedne mudila v New Yorku. Posneli bodo deset pesmi za kaseto in dvanajst za lasersko ploščo. Glasba bo podobna dosedanjim, nagibajoč se k malo tršemu rocku. Za kvaliteto snemanja odgovarja St. Green Studio za Bežigradom. Koncert mislijo tudi posneti in izdati videokaseto z naslovom Pop Design Live.

KRŠKO — Jedrska elektrarna Krško je pridelala 200 sodov z nizko radioaktivnimi odpadki in 8.700 s srednje radioaktivnimi. Ker bo skladišče kmalu polno (prostora je za 11.000 sodov), upajo dobiti odlagališča v kakem kraju Slovenije in Hrvaške. Seveda se vsi otepljejo te „časti“ in se zavzemajo, da bi jedrsko elektrarno zaprli. Strokovnjaki so izbrali pet možnih lokacij jugo-zahodno od Cirkulan, blizu meje in trid druge v bližini Gorenjega Leskovca.

LJUBLJANA — Drama Slovenskega narodnega gledališča bo po besedah v. d. ravnatelja Poldeta Bibiča v letošnji sezoni po dvanajstih letih spet postavila na oder

Cankarjevo satirično komedijo Za narodov blagor, vendar z dodatnimi satiričnimi songi Borisa A. Novaka. Kot odmev na vojna dogajanja v bližini pa sta Dušan Jovanovič in Meta Hočevarjeva pripravila novo različico Antigone. Ta je doživela svojo prazizvedbo že v mesecu juniju na Dunaju.

LJUBLJANA — Odčarana Slovenija je naslov knjige Dimitrija Rupla, v kateri piše o zadnjih šestih mesecih svojega delovanja v zunanjem ministrstvu, o lanskih volitvah in o strateških točkah slovenske zunanje-politične dejavnosti. Izšla je pri založbi Mihelač.

LJUBLJANA — Kar 200 avtošol se ponuja bodočim voznikom, da jih pripravijo na vozniški izpit. Pravijo, da jih je preveč, da mnogim inštruktorjem manjka usposobljenosti, da avtošole delujejo na črno, avtošole pa nazaj govore, da ni ustreznih zakonodaje, da na izpitnih centrih sedijo še „stari ljudje“.

LJUBLJANA — V 90. letu je umrl Zdenko Knez, soustanovitelj Društva znanstvenih in tehničnih prevajalcev Slovenije.

LJUBLJANA — Na ekološkem dnevu, ki ga je organiziral Petrol, so povedali, da se na leto v Sloveniji pridobi 8.000 ton odpadnih olj. Od teh zberejo in predelajo komaj deset odstotkov, zato je potrebno, da se vzbudi med avtomobilisti in traktoristi zavest ekološke nevarnosti zaradi izlitja odpadnih olj.

NOVA GVINEJA — Na tem otoku počiva od novembra jadrnica tipa SILBA 6,50 z imenom Neodvisna Slovenija. Njen krmar je Jure Šterk, ki jo bo — če Bog da — pripeljal okoli sveta nazaj v Portorož. Zdaj se spet odpravlja sam z Nove Gvineje proti Avstraliji, na Bali in preko indonezijskega otočja nazaj proti domu. V prvi fazi je porabil približno 15.000 dolarjev, za naslednjo pa računa, da stroški ne bodo dosti manjši.

STIČNA — V cistercijanskem samostanu so imela svoje letno zasedanje mednarodna uredništva revije Kristjanova obzorja — Communitio. Revija izhaja drugod po svetu tudi že dvajset let; slovenska izdaja pa izhaja tri leta. Revija se navdihuje ob teologiji Hansa Ursa von Balthasarja in kardinala Josepha Ratzingerja.

RADOVLJICA — Ljudje okoli Radovljice se pritožujejo nad hrupom, ki ga povročajo letala z Alpskega letalskega centra Lesce. Pravijo, da uporabljajo letala, ki ne bi smela letati nad tako gosto naseljenimi območji. Predvsem akrobatska letala, helikopterji in letala za trening padalcev motijo okoličane pa tudi turiste.

DOLGA VAS — V dolgovaški Opekarni še niso mogli urediti problemov v zvezi s sprejetjem avstrijskih odpadkov (350 ton), ki naj bi jih sežgali, pomešali z glino in predelali v opeko. Avstrijski prodajalec jih ne more sprejeti nazaj (tudi plačal jih še ni), ljudje pa nočejo nič slišati o tem, da bi morali prenašati nove snovi v okolju, za katere ni nobene gotovosti, da so neškodljive.

MURSKA SOBOTA — Hudo neurje s točo je v nedeljo 18. t. m. pozno zvečer prizadelo Pomurje, predvsem radgonsko občino. Neurje je v precejšnjem delu Pomurja poškodovalo makadamske ceste, lomilo ali celo podiralo drevesa ter trgalo električne in telefonske žice. Najhuje je bilo na območju od Negove do Janževega vrha, kjer je v dva kilometra širokem pasu skoraj pol ure padala kot oreh debela toča, spremljala pa sta jo je močan veter in dež. Ker je to območje pretežno vinogradniško, je največ škode v vinogradih, natančnejših podatkov o škodi pa za zdaj še ni.

Osebne novice

Rojstvo: 7. julija se je rodila Ana Lucija Malovrh, hčerka Marka in Ani roj. Podržaj.

Cestitamo!

Krsta: V cerkvi Ntra. Sra. del Valle je bil v soboto, 10. julija, krščen Luka Martin Debevec, sin Miha in Lidije de la Torre. Botra sta bila Matija Debevec in Alicia Valjeje. Krstil pa je župnik Anton Pintarič.

V Bariločah pa je bila krščena **Gabriela Adrijana Jan**, hčerka Andreja in Vilme roj. Vodnik. Botrovala sta ga. Marta in Jože Jan. Krstil pa je Branko Jan CM.

Cestitamo!

Smrt: V Slovenski vasi je umrl Janez Zgonc (71 let). Naj počiva v miru!

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

33. obletnica Doma

V nedeljo, 16. maja smo v Slovenskem domu v San Martinu praznovali 33. obletnico Doma pod geslom: Slovenec — Sloveniji.

Ob 11.30 uri je daroval sveto mašo prelat dr. Alojzij Starc v kapeli Presvetega Srca Jezusovega. Po končani sveti maši smo odšli v Dom in bili deležni skupnega kosila, ki se je ob prijetni spremljavi ansambla Rock & Polka, raztegnilo do 16. ure. Kmalu zatem se je začel kulturni program ob dviganju argentinske in slovenske zastave ter pozdravu teh s petjem obeh državnih himen.

Pri uvodnih besedah je sledil pozdrav vsem navzočim predsednika Doma Jožeta Zihlerla. Nato so mali otroci pod vodstvom

učiteljic slovenske Rožmanove šole izvedli nastop v izrazitih oblekah in nam prikazali delovanje mravelj, pikapolonic ter polžev, vse ob spremljavi petja in s tem razveselili navzoče. Zelo zanimiv je bil prizorček „Zobčki“, ki ga je naučila Sonja Zorko. Sledil je govor dr. Vitala Ašiča, katerega natis je že izšel. Prizrčen nastop otroškega pevskega zbora pod vodstvom ge. Lučke Kastelic nas je obdaril z nekaj slovenskih narodnih pesmi.

Mladi plesalci folklorne skupine so ob zaključku programa zaplesali Slovenski ples in s tem povzdignili naše slavje.

Težko je pa opisati razpoloženja, ki je nastalo ob razdelitvi spominskih izdelkov Tončka Pavliča v obliki slovenske zastave in lipovega lista, v zahvalo zaslužnim, vztrajnim slovenskim možem in ženam našega Doma in drugih ustanov za njihovo delo. Te zahvale so bile podeljene sledečim: dr. Alojziju Starcu v imenu Dušnega pastirstva; prof. Tinetu Vivodu kot predsedniku Zedinjene Slovenije; Rudolfu Smeruju kot častnemu in požrtvovalnemu kulturniku; gospem Katici Dimnik in Saši Golob za dolgoletno delo v slovenski šoli; Slavku Rupniku in Vinku Klemenčiču, večletnim pevovodjem cerkvenega pevskega zbora; ge. Mariji Marinček in Jožetu Skaletu kot najstarejšima pevcema; Janku Filipiču za cerkveni odbor; ge. Fani Zupan za odsek Lige žena-mati; ge. Mariji Petkovšek v imenu gospodinje; Tomažu Filipiču in Moniki Zihler, sedanjima predsednikoma SFZ in SDO; ter vsem zastopnikom slovenskih Domov.

Ves dan je bila tudi razstava sanmartinskih ustvarjalcev in umetnikov. Te so se udeležili: Sonja Zorko, Tonči Pavlič, Veronika Jerman, Ivan Jerman, Ivan Bukovec, Andrej Makek in Metka Luna.

Vsa povezava kulturnega programa je bila pod vodstvom inž. Toneta Podržaja.

Po končani ganljivi zahvali smo se še zadržali ob spremljavi glasbe ansambla Rock & Polka.

D. Z.

naš DOM SAN JUSTO

Če bi človek sodil delovanje Doma po novicah v časopisu, bi kmalu ugotovil, da Naš dom v San Justu spi spanje pravičnega. Toda ni tako, le pogledimo:

Občni zbor se je vršil kot vsako leto v mesecu aprilu. Odbor je poročal članom o opravljenem delu. Slišali smo poročila tajnika Janeza Beliča, blagajnika Janeza Kržišnika, kulturnega referenta Toneta Oblaka, šolskega odbora Marije Petelin, mladine Marte Selan, Zveze mater in žena Nežke Kržišnik in končno še poročilo predsednika Staneta Mustarja, ki je nekako sintetiziral v kratkih besedah vse delo odbora. Iz poročil je bilo razvidno, da je poleg obletnice najbolj izstopil obisk sanhuške folklorne skupine in mladinskega pevskega zbora v Sloveniji. Za ta izreden podvig je bilo potrebno organizirati dva srečolova z dobitki treh avtomobilov. Oba sta dala zadosten izkupiček za kritje stroškov. Kako je uspel obisk, smo že razbrali iz poročil, ki so bila objavljena v tem tisku. In kočno je podal v imenu nadzornega odbora svoje poročilo Feliks Oblak ml. in predlagal občnemu zboru razrešnico. Članstvo je z dviganjem rok odobrilo predlog in nato z dolgotrajnim ploskanjem dalo priznanje odboru za opravljeno delo. Pri slučajnosti je padlo nekaj predlogov, katere naj bi bodoči odbor upošteval pri izdelavi načrta.

Sledile so volitve, na katerih je bil izvoljen ponovno Tone Oblak in Metka Malovrh v glavni odbor. V pomožni odbor pa so bili izvoljeni: Evgen Ubančič, Lovro Tomažič, Jože Radoš in Jože Petelin. V nadzornem odboru pa sta Jože Miklič in Marjan Bogataj. Na prvi redni seji se je glavni odbor konstituiral takole: predsednik Janez Albreht, podpredsednik inž. Janez Belič, tajnica Metka Malovrh, namestnik Blaž Miklič, blagajnik Janez Kržišnik, namestnik Tone Malovrh in gospodar Tone Oblak. Za bolj sistematično delovanje Doma je odbor sklical širšo sejo, na kateri so bili ustanovljeni sledeči odseki s svojimi vodji: gospodarski - Janez Kržišnik, kulturni - Tone Oblak, športni - Lovro Tomažič, šolski - Lojze Modic, mladinski - Marta Selan in Marjan Indihar ter Zveza mater in žena - Marija Casullo. Novemu odboru želimo obilo uspeha.

Očetovski dan: Prireja ga vsako leto mladina Našega doma v zahvalo svojim očetom za ves trud. In to je lepo, da so poleg mamic deležni praznika tudi očetje. Najprej so zapeli najmlajši pod vodstvom Anice Mehle. S svojimi izrazitimi gestami so spravili očete v veselo razpoloženje, posebno še prav „majceni“. Nato je podala ganljive besede o pomenu „oče“ Pavlinka Zupanc. Sledile so še recitacije, nakar je nastopil mladinski pevski zbor pod vodstvom Andrejke Selan. Po razdelitvi spominskih kartic je mladina postregla očete in vse navzoče z bogatim zajtrkom.

č-e

MALI OGLASI

Še je čas za vložitev zahtevka za denacionalizacijo vaših nepremičnin v Sloveniji! Ponujamo vam pomoč. **Aleja Igljič Šef.** Glavarjeva 45. 61000 LJUBLJANA - Tel.: (38-61) 347-808, Fax: (38-61) 311-362 **Proyectos de Informática S.A.** - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. **Gabrijela Marolt** - Tel. 664-1656.

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij: lic. psih. **Marko Mustar;** Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredi in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je **Juan Kočar**. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Šenk** - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počtnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. **H. Yrigoyen** 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanih in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sredi, petek od 17. do 20. ure - Roque Saenz Peña 3245 - (1752) Lomas del Mirador - Tel.: 652-1910.

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sredi, petek od 18 do 20 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Urađuje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Prodám

mizarske stroje

(garlopa, tupí, cepilladora in žago); cena po dogovoru.

Naslov: Srefan Zweig 2572, Villa Tesei, Morón.

ZEDINJENA SLOVENIJA

RAZPISUJE ŠTIPENDIJO za potovanje v Slovenijo in nazaj, katero deluje Slomškova ustanova na Dunaju za mlado Slovenko ali Slovenca, ki še ni bil v Sloveniji, želi spoznati domovino svojih staršev in izpopolniti svoje znanje slovensčine.

Štipendija obstaja v plačilu vožnje z avionom do Rima, Frankfurta ali Dunaja in z vlakom do Ljubljane in nazaj v turističnem razredu. Prednost ima oseba, ki aktivno sodeluje v slovenskih organizacijah in se obveže to nadaljevati tudi po vrnitvi.

Rok za pismeno prijavo z opisom študija in dosedanjega delovanja v slovenski skupnosti je do 30. julija t. l. Štipendija bo dodeljena na prvi seji upravnega sveta Zedinjene Slovenije v mesecu avgustu.

NOVICE S PRIMORSKE

V GORICI se je srečalo čez sto bivših gojencev nekdanjega malega semenišča, ki je odigralo važno vzgojno in kulturno vlogo v zgodovini primorskih Slovencev med obema vojnama. Še posebej so se spomnili pokojnega rektorja msgr. Valdemarina. Ob priliki je izšla posebna publikacija; avtor je Luigi Tavano, uvodne besede pa je napisal prof. Alojz Rebula.

STOLETNICA ROJSTVA pesnika Iga Grudna poteka v tem letu. Spisal je več zbir, od otroških, ljubezenskih, domobljubnih do socialno kritičnih. Gruden je najbolj priznan pesnik tržaškega predmestja, primorskih vasi in slovenskega Krasa.

VSEGA JE KRIVA MARJANA DERŽAJ je naslov igre Milana Kleča, ki jo je kot noviteto zaigralo Stalno slovensko gledališče v Trstu in tudi drugod po Sloveniji. V glavnih vlogah so nastopili Lučka Počkaj, Maja Blagovič, Gojmir Lešnjak in Alojz Sveta; režiral je Dušan Mlakar.

SLORI - SLOVENSKI RAZISKOVALNI INSTITUT se trenutno nahaja v procesu ostre in maksimalne redukcije znanstvenega in raziskovalnega delovanja zaradi hudih finančnih problemov. Sanacijski načrt bo predvidoma trajal dve leti, potem pa bi lahko začel spet ustrezno delovati. Kljub temu so v teku razne raziskovalne naloge.

TRŽAŠKI MEŠANI ZBOR Jacobus Gallus je na tekmovalni zborovski reviji v Ljubljani odnesel srebrno plaketo. Pod vodstvom Stojana Kureta so zapeli dve pesmi Marija Kogojca, del Rossinijeve Male slovesne maše in priredbo rezijanske pesmi Pavla Merkušja.

V nedeljo, 1. avgusta po maši bo imel kratek koncert cerkvenih pesmi baritonist **Marko Fink** Vabi Slomškov dom

Slovenci po svetu!

Če nameravate obiskati Slovenijo in želite najeti stanovanje po zmernih cenah, se oglasite v prostorih društva **Slovenija v svetu**, Poljanska 2, 61000 Ljubljana, tel. (00-38-61) 132-075, ponedeljek, sredi, petek od 9. do 11 ure.

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

vabijo svoje člane na

INFORMATIVNI SESTANEK

ki bo v soboto 31. julija ob 20. v Slovenski hiši na Ramón Falconu

Podpredsednik stranke dr. Marko Kremžar bo podal svoje vtise ob obisku Slovenije ter odgovarjal na stavljen vprašanja.

OBVESTILA

NEDELJA, 25. julija:
V Slovenski vasi obletnica društva Slovenska vas.

SOBOTA, 31. julija:
Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slov. hiši (namesto 24. julija).

Predavanje podpredsednika SKD o vtisih svojega obiska v Slovenijo, ob 20. v Slovenski hiši

NEDELJA, 1. avgusta:
Ob 10.30 Občni zbor Društva Slovenske Pristave.

Koncert cerkvenih pesmi baritonista Marka Finka v Slomškovem domu po maši.

SOBOTA, 7. avgusta:
Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

SREDA, 11. avgusta:
Sestanek ZSMŽ ob 16. v Slovenski hiši.

Govori dr. Katica Cukjati Debeljakova o političnem položaju v Argentini.

SOBOTA, 21. avgusta:
Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

Društvo Slovenska Pristava

vabi vse člane na

občni zbor,

ki bo v nedeljo, 1. avgusta, ob 10.30

Odbor

41. OBLETNICA DRUŠTVA SLOVENSKA VAS

v nedeljo 25. julija

9.00 sveta maša - daruje dr. A. Starc s somaševanjem župnika g. J. Petka

12.30 skupno kosilo
16.00 kulturni program

Sodeluje ROCK & POLKA

Blagor mrtvim, ki umirajo v Gospodu!
Da, govori Duh, odpočijejo naj se od svojih naporov, zakaj njihova dela gredo z njimi (Raz 14, 13).

Globoko užaloščeni sporočamo prijateljem in znancem, da nas je v soboto, 17. julija, zapustila naša predraga žena, mama, sestra in stara mama, gospa

Zalka Jakoš roj. Oblak

Drago pokojnico smo po pogrebni sveti maši spremili na božjo njivo v Villegas v San Justu v ponedeljek, 18. junija. Hvaležni smo dušnemu pastirju Jožetu Škerbcu za podelitev zakramentov in pogrebne obrede, prelatu dr. Alojziju Starcu in dr. Juretu Rodetu ter župniku Tonetu Bidovcu za molitve ob krsti in vsem rojakom, ki so jo v tako velikem številu prišli kropiti, zanjo molili in jo spremili na zadnji poti. Drago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Žalujoči: mož **Janez**, sinovi **Niko, Peter, Marjan** in **Marko** z družinami, sestra **Ivanka**, por. **Malovrh** z družino, bratje **Feliks, Ciril** in **Tone** z družinami in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Toronto, Venezuela, Italija, Nemčija, Ljubljana, Dole pri Litiji

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario: **Eslovenia Unida**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono y Telefax: (54-1) 643-0241

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Sac. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

Čeke na ime „ESLOVENIA LIBRE“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires